Täysistunto

Torstai 7.9.2017 klo 16.02—19.24

2.2. Suullinen kysymys kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden palautuksesta (Mika Raatikainen ps)

Suullinen kysymys SKT 108/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Siirrytään seuraavaan kysymykseen. Edustaja Raatikainen.

Keskustelu

16.22 **Mika Raatikainen ps:** Rouva puhemies! Kysyisin ministeri Risikolta koskien Jyväskylän vastaanottokeskuksessa viime maanantaina tapahtunutta vakavaa poliisin virkatoimiin kohdistunutta uhkaa ja estämistä maastapoistamistilanteessa. Ensin poliisi joutui mielenosoittajien piirittämäksi, minkä jälkeen se joutui pyytämään apuun lukuisia lisäpartioita. Poliisi sai ammattitaidollaan tilanteen hallintaan, mutta se kesti kuitenkin kuusi tuntia. Tämä on yhteiskuntarauhan kannalta erittäin huolestuttavaa. Kun kymmeniä poliiseja on kerrallaan sidottu yhteen tehtävään jossain vastaanottokeskuksessa, on se automaattisesti pois muiden poliisitehtävien suorittamisesta. Mihin toimenpiteisiin ministeri ryhtyy, ja aikooko ministeri varmistaa, että maastapoistaminen tehostuu ja että poliisin resurssit — joista täälläkin on nyt puhuttu ja jotka ovat Euroopan pienimmät, jos lasketaan, paljonko poliiseja on väkilukuun katsottuna — riittävät myös muiden poliisitehtävien asianmukaiseen hoitoon, jos ja kun Jyväskylän kaltaiset tilanteet vastaanottokeskuksissa uusiutuvat?

16.23 **Sisäministeri Paula Risikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillähän on tällä hetkellä noin 7 200 poliisihenkilöä, ja heinäkuun tilastojen mukaan vain 25 on työttömänä. Eli meillä on eräällä lailla kaikki poliisit nyt töissä, ja on hyvä asia, että olemme pystyneet pitämään meidän poliisihenkilömme työssä. Ja on aivan selvää — aivan niin kuin kysyjä omasta ammattitaidostaan lähtien tietää — että jos jossain sitten paljon tarvitaan, niin se on jostain pois. Tärkeää on kuitenkin varmistaa, että joka paikassa säilyy se turvallisuudentunne ja viranomaisten määrä. Tässä, mikä tapahtui Jyväskylässä, tapahtui valitettava tilanne, että siellä lähdettiin vastustamaan poliisin toimintaa, ja kyllä lähtökohta on se, että viranomaisten toimintaa ei pidä vastustaa. Jos on kritiikkiä maahanmuuttopolitiikkaa vastaan, niin se ei ole oikea tapa estää viranomaisia toimimasta. He tekevät työtään.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tästä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.24 **Mika Raatikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kysyn vielä ministeri Risikolta: Maassamme on arvioitu olevan tällä hetkellä noin 11 800 kielteisen turvapaikkapäätöksen saanutta turvapaikanhakijaa. Joidenkin arvioiden mukaan maassamme pyörii ehkä tuhansia niin sanottuja paperittomia eli laittomasti maassa oleskelevia, joiden olinpaikkaa ei välttämättä tiedä kukaan. On selvää, että laittomasti maassa olevat, usein tuntemattomat henkilöt muodostavat Suomelle turvallisuusuhan. Se, että he saavat vapaasti liikkua kansalaisten keskuudessa, aiheuttaa suomalaisille pelkoa ja huolta sekä omasta että läheisten turvallisuudesta — nyt puhun oikeasta turvallisuudesta, en mistään turvallisuudentunteesta, mikä on erikoinen termi. Turun tapahtumien jälkeen kansalaisten usko turvalliseen Suomeen on horjunut merkittävästi. Aikooko hallitus ryhtyä konkreettisiin toimenpiteisiin vastatakseen ihmisten pelkoon ja huoliin esimerkiksi siten, että kielteisen päätöksen saaneet siirretään suljettuihin palautuskeskuksiin odottamaan mahdollisimman nopeaa palautusta?

16.25 **Sisäministeri Paula Risikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä on tällä hetkellä hieman yli 15 000 henkilöä vastaanottokeskuksissa. Heistä noin 11 000 on sellaista, jotka ovat saaneet kielteisen päätöksen, 2 700 sellaista, jotka odottavat vasta ensimmäistä päätöstä, ja 1 400 sellaista henkilöä, jotka odottavat sitä kotouttamista. Mainitsitte tässä nimenomaan kielteisen päätöksen saaneet. Heistä noin 10 000 on valittanut tästä, ja on aivan selvää, että meillä varmasti tulee olemaan lainvoimaisen kielteisen päätöksen saaneita entistä enemmän. Tähän kyllä sisäministeriössä ollaan varauduttu, koska nythän tämä vasta rupeaa näkymään. Tähän asti on tullut vain hissun kissun niitä päätöksiä, nyt alkaa näkyä tämä, ja me olemme varautuneet tähän. Meillä on 1 400 semmoista henkilöä, jotka odottavat siellä palautusjonossa poliisin palautusta, ja suuri syy siihen ei ole poliisien toiminta vaan ennen kaikkea se, että ei ole matkustusasiakirjoja sieltä omasta maasta.

Kysyitte tästä säilöönotosta. Säilöönoton kynnys on erittäin korkea, mutta lähtökohta on, että kaikkien niiden kohdalla, jotka saavat lainvoimaisen kielteisen päätöksen, ja nyt tulevina aikoina myös muiden kielteisen päätöksen saaneiden kohdalla [Puhemies koputtaa] käydään uhka-arvio läpi, [Puhemies koputtaa] ja jos on uhka, vaara, tulee säilöönotto.

16.26 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä ministerin vastauksesta ei nyt oikein selvinnyt se konkretia, mitä hallitus aikoo tämän asian eteen tehdä. Tämähän on äärimmäisen huolestuttava ilmiö. Suomessa ei voi olla niin, että viranomainen joutuu väistämään mellakoitsijoiden tieltä. Mitä hallitus nyt aikoo tehdä käytännössä tälle asialle? Aiotaanko poliisin keinovalikoimaa lisätä? Aiotaanko poliisille hankkia uusia voimankäyttövälineitä, uusia voimankäyttövaltuuksia? Tarvitaanko uutta lainsäädäntöä siihen, että esimerkiksi palautuslentojen estäminen saadaan estettyä elikkä että ihmiset saadaan lentokoneeseen, lentokone ilmaan? Nythän on jatkuvasti uutisia, että suorastaan neuvotaan, miten palautuslentoja estetään. Kuinka tähän aiotaan reagoida?

16.27 **Sisäministeri Paula Risikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Viime aikoina on tullut poliisilta sellainen toive — viimeistään nyt tämän kevään aikana, kun on nähty, että tämä määrä kasvaa — että käytäisiin vielä lainsäädäntö läpi, että miten voitaisiin eräällä lailla niin kuin sanktioida tällaista estämistä. Ja nyt en puhu auttamisesta. Jokainen ymmärtää sen, että lähimmäisen auttaminen on sallittua, ja hädänalaisen ihmisen

auttaminen on lähimmäisen työtäkin, mutta kysymys on siitä, että estät poliisia tekemästä työtään ja estät palautusta estät. Ollaan nyt arvioimassa sitä, tulisiko sitä sanktioida tarkemmin. Sitten, mitä pitää tehdä muuta: meillä pitää olla pysyvät nämä resurssit ja toimintavaltuudet ja meillä pitää olla kalustoa. Nyt hallitus on päättänyt, että lisätään kalustoa, lisätään resursseja, lisätään myös lainsäädännöllä toimintavaltuuksia. Nämä ovat niitä keinoja, joilla me taistelemme sitä vastaan, että meille syntyisi täällä yhteiskunnassa joukko ihmisiä, jotka ovat maassa laittomasti [Puhemies koputtaa] ja jotka useimmiten tulevat hyväksikäytetyiksi — koska ei [Puhemies koputtaa] suomalaisillakaan kaikilla ole puhtaat jauhot pussissa.

16.28 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! On todella tärkeää, että poliisit ja muut viranomaiset saavat täyden tuen myös meiltä poliitikoilta virkatehtäviensä hoitamiseen. Kun tuossa Jyväskylän tapauksessa kävi ilmi, että kyseessä olivat hazara-heimoon kuuluvat henkilöt, niin kysyn samalla sitä, minkälainen käsitys teillä, ministeri, on siitä, onko maatieto ajan tasalla sen suhteen, minkälaiset olosuhteet ja minkälainen vainotilanne tuolla heimolla on Afganistanissa. Tässähän on aivan viime aikoinakin tapahtunut aivan silmittömiä surmaamisia, jotka ovat kohdistuneet nimenomaan naisiin ja lapsiin, siviileihin Afganistanissa.

16.29 **Sisäministeri Paula Risikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tuolla meillä Maahanmuuttovirastossa on nimenomaan maatietoyksikkö, joka jatkuvasti käy läpi näitä, ja siinä he käyttävät monia eri lähteitä, ulkoministeriön tuottamia tietoja mutta myöskin kansainvälisiä tietolähteitä, koko ajan. En voi tietenkään ottaa kantaa yksittäiseen tapaukseen, mutta sen mukaan, mitä tiedotusvälineistä olen lukenut, tässäkin olisi ollut jo lainvoimainen kielteinen päätös, jolloinka se on jo koeteltu aika monessa oikeusasteessa, ja jokainen oikeusaste tekee aina itsenäisiä päätöksiä, ei katso sitä, mitä toiset ovat tehneet. Eli kysymykseenne: minun on voitava luottaa siihen, että ne maatietoyksikön tiedot ovat ajantasaisia, ja sitten pitää muistaa, että samassa maassa voi olla paikkoja, jonne voi mennä, vaikkei ihan siihen paikkaan, missä on kaikkein kriittisintä, palattaisikaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.